

Ажылчы чоннар депутаттарының хоорай Совединге соңгулда комиссияларын бадылаар дугайында

талазы-биле округтарның соңгулда комиссияларын бадылаар дугайында

ажылчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Совединиң күүсөмунүң шиитпири

«РОФСР-ниң ажылчы чоннар депутаттарының крайлар, областар, округтар, районнар, хоорайлар, көдө болгаш суурлар Советтеринге соңгулда дугайында дүгүнүш» 55 чүүлүн бадылаар ажылчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Совединиң күүсөмунүң шиитпири болза:

Ажылчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Совединге соңгулда комиссияларын хей-ниги организацияларын бадылаар ажылчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Совединиң күүсөмунүң шиитпири болза:

Каз-Хеминиң № 1 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Семенов Александр Антонович — хоорайның кадык камгалай кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Воробьев Василий Степанович — «Тыва тууду» трестиниң тууду үчүстүгүн кылдынды.

Комиссияның секретары — Варламова Елизавета Григорьевна — «Тыва тууду» трестиниң III тууду үчүстүгүн кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Балашов Владимир Яковлевич — обьектторларын кылдынды, Тарабеев Сергей Семенович — «Тыва тууду» трестиниң III тууду үчүстүгүн кылдынды.

Чайгалын № 2 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Баранов Петр Фомич — горькомхотун партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Платович Никандр Антонович — иштики черектер эргелелиниң ажылдачыларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Маринина Тамара Ивановна — хоорайның кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Ярославцева Мария Ивановна — «Восток» кинотеатрын кылдынды, Вагина Эмилия Павловна — «Восток» кинотеатрын кылдынды.

Городоктун № 3 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Артемьев Николай Александрович — городоктун партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Тищенко Никандр Федорович — городоктун партия организациясыдан.

Комиссияның секретары — Нестеров Николай Иванович — городоктун комсомол организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Микишев Виктор Николаевич — городоктун комсомол организациясыдан, Бочегурова Анастасия Петровна — городоктун ажылчыларын бадылаар албан-тамыштарын.

Чон талазы № 4 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Климов Михаил Александрович — «Восток» кинотеатрын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Спиридонова Галина Алексеевна — «Восток» кинотеатрын кылдынды.

Комиссияның секретары — Ниселева Надежда Дмитриевна — «Восток» кинотеатрын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Козимова Евдокия Александровна — «Восток» кинотеатрын кылдынды, Семеновна Нина Карповна — «Восток» кинотеатрын кылдынды.

Коммуналдык № 5 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Набокова Маргарита Федоровна — обьектторларын партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Мелешенко Николай Иванович — обьект эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Елизарова Полина Васильевна — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Бичинов Иван Дмитриевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды, Тютин Александр Гензельевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Первомайский № 6 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Ножин Иван Яковлевич — горькомхотун кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Козлов Николай Павлович — обьект эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Золотых Валентина Кlementьевна — аэропорттун кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Кондратьев Семен Андреевич — аэропорттун кылдынды, Филиппов Геннадий Иванович — Кызыл АТК-зын кылдынды.

Станционный № 7 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Петренко Михаил Григорьевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Натиг Анастасия Прокопьевна — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Сушков Николай Яковлевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Сеорас Владимир Григорьевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды, Филимонова Клавдия Ивановна — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Многотуң № 8 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Панасюра Виктор Петрович — Кызыл АТК-зын партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Шмидт Ростислав Матвеевич — Кызыл АТК-зын кылдынды.

Комиссияның секретары — Герасимов Галина Андреевна — Кызыл АТК-зын комсомол организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Гусева Анна Дмитриевна — Кызыл АТК-зын профсоюз организациясыдан, Дресвянников Василий Николаевич — Кызыл АТК-зын партия организациясыдан.

Пушкинский № 9 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Илюшин Василий Федорович — № 9 школаның ажылдачыларын.

Комиссияның даргазының орадачызы — Перевосников Алексей Павлович — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Житков Елена Ивановна — № 9 школаның ажылдачыларын.

Комиссияның кезигүүнери: Иванова Мария Степановна — обьектторларын кылдынды, Сухачева Валентина Михайловна — № 9 школаның ажылдачыларын.

Енисейский № 10 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Непомнящий Николай Павлович — Кызыл АТК-зын партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Шеминина Валентина Александровна — Кызыл АТК-зын кылдынды.

Комиссияның секретары — Белогорская Мария Михайловна — Кызыл АТК-зын партия организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Зудилин Виктор Федорович — көдө ажыл-агый металлациянын училищениң кылдынды, Очур Владимир Чолаа-оолович — дымды, литератураның болгаш төгүтүн эртем-шиңчел институтун кылдынды.

Заводтун № 11 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Жуков Агап Андреевич — ДОСААФ-тын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Попкин Дмитрий Прокопьевич — ДОСААФ-тын кылдынды.

Комиссияның секретары — Диханова Раиса Григорьевна — Кызыл АТК-зын профсоюз организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Петров Василий Иванович — даарылга комбинатын кылдынды, Мельникова Клавдия Георгиевна — даарылга комбинатын кылдынды.

Пролетарский № 12 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Грачев Михаил Ефимович — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Полчанинова Зинаида Федоровна — обьект эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Курова Пина Абрамовна — обьект эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Андреева Полина Васильевна — көдө ажыл-агый металлациянын № 10 училищениң кылдынды, Корытов Игнат Матвеевич — көдө ажыл-агый металлациянын № 10 училищениң кылдынды.

Ипподромный № 13 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Малышев Антон Андреевич — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Березников Геннадий Христофорович — № 9 школаның кылдынды.

Комиссияның секретары — Черняева Елизавета Георгиевна — № 9 школаның комсомол организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Балакина Ирина Яковлевна — обьект эргелелиниң кылдынды, Тютин Александр Гензельевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды, Тютин Александр Гензельевич — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Суворовский № 14 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Лапин Александр Иванович — обьект көдө ажыл-агый эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Логостаев Иван Андреевич — иштики черектер эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Ланина Галина Константиновна — № 9 школаның кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Лаук Виктор Александрович — иштики черектер эргелелиниң кылдынды, Пулюкова Клавдия Федоровна — иштики черектер эргелелиниң кылдынды.

Водостан № 15 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Сатаев Иван Трофимович — хоорайның кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Огон Лапка Кетечеевич — көдө ажыл-агый школаның башкыларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Алексеев Галина Антоновна — көдө ажыл-агый школаның кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Платонов Василий Иванович — даарылга комбинатын кылдынды, Шадир-оол Сова Бу-оолович — көдө ажыл-агый школаның кылдынды.

Сувороовский чон талазы № 16 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Бобылев Михаил Филиппович — медицина училищениң кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Солдатов Анна Васильевна — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Умных Галина Николаевна — обьектторларын кылдынды.

Сувороовский чон талазы № 16 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Бобылев Михаил Филиппович — медицина училищениң кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Солдатов Анна Васильевна — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Умных Галина Николаевна — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Ляченко Галина Дмитриевна — обьектторларын кылдынды, Похорова Валентина Михайловна — обьектторларын кылдынды.

Сувороовский барын талазы № 17 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Абрамов Степан Тихонович — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Ковалев Павел Николаевич — тууду трестиниң партия организациясыдан.

Комиссияның секретары — Ткаченко Зоя Алексеевна — иштики черектер эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Кулягин Николай Тимофеевич — иштики черектер эргелелиниң кылдынды, Викуленков Роберт Михайлович — иштики черектер эргелелиниң кылдынды.

Протоктун № 18 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Петухова Федосия Семеновна — аш-чем комбинатын партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Попов Михаил Иванович — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Черменева Нина Константиновна — тыва аштеа эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Глазов Василий Федорович — аш-чем комбинатын кылдынды, Симанова Лидия Михайловна — аш-чем комбинатын кылдынды.

Авиационный № 19 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Деве Дмитрий Леонтьевич — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Митрашин Василий Семенович — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Угдужкова Евдокия Васильевна — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Лужанский Александр Федорович — обьектторларын кылдынды, Кендешев Екатерина Спиридовна — обьектторларын кылдынды.

Авиационный ортазы № 20 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Салин Федор Дмитриевич — маслорон конторазынын партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Гокирма Федоровна — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Куликова Елена Николаевна — ВЛКСМ обьектторларын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Бохонько Владимир Асентьевич — салды-кооператив школаның башкыларын кылдынды, Донган Ширбал Маратуевич — салды-кооператив школаның студенттерин.

Авиационный мурнуу талазы № 21 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Пасохин Геннадий Федорович — ВЛКСМ обьектторларын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Пленкин Иван Константинович — салды-кооператив школаның башкыларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Дрибба Надежда Трофимовна — салды-кооператив школаның башкыларын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Сокум Суттер Матчильевич — салды-кооператив школаның башкыларын кылдынды, Рабцова Мария Михайловна — ВЛКСМ обьектторларын кылдынды.

Транспорттун № 22 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Шарен Максим Александрович — «Тываның аныктары» союунун партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Худогов Виктор Васильевич — Кызыл дээрбениң кылдынды.

Комиссияның секретары — Иванова Елена Георгиевна — Кызыл дээрбениң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Огон Сигалович — обьектторларын кылдынды, Чернок Надежда Ильинична — горькомхотун кылдынды.

Южный № 23 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Сувакит Олег Одеревич — «Тываның аныктары» союунун партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Васильева Елена Антоновна — курбанкын кылдынды.

Комиссияның секретары — Зверева Мария Прокопьевна — курбанкын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Гончаров

Николай Иванович — курбанкын кылдынды, Копытова Екатерина Кирилловна — коммуна банкынын ашмакчыларын.

Транспорттун ортазы № 24 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Косов Григорий Степанович — курбанкын партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Калико Леонид Петрович — курбанкын кылдынды.

Комиссияның секретары — Ставская Наталья Антоновна — горькомхотун баш тээрер чертерин кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Кокулова Октябрина Афанасьевна — көдө ажыл-агый банкынын обьектторларын кылдынды, Дружинина Валентина Трофимовна — горькомхотун чуртталга эргелелиниң кылдынды.

Рабочий № 25 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Долгов Владимир Александрович — даг экспедициянын № 94 бөлүгүн кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Атанов Родион Семенович — көдө ажыл-агый школаның кылдынды.

Комиссияның секретары — Максимов Людмила Ивановна — даг экспедициянын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Сафонов Василий Федорович — даг экспедициянын кылдынды, Барым Аракчаа Чанович — көдө ажыл-агый техникумун кылдынды.

Дорожный № 26 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Сватков Михаил Николаевич — анык техниктер станциянын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Ткаченко Николай Николаевич — даг экспедициянын эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Жабина Мария Николаевна — даг экспедициянын эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Ушакова Галина Семеновна — анык натурал-терик станциянын кылдынды, Ситченко Юрий Иванович — культура эргелелиниң кылдынды.

Типографический № 27 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Черменев Иван Яковлевич — главнабштыг кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Евдокимова Виталий Александрович — главнабштыг кылдынды.

Комиссияның секретары — Метелкина Анна Петровна — хоорайның харьлаа черин кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Савенков Прокопий Павлович — главнабштыг сенте-тууд конторазынын кылдынды, Маркин Николай Николаевич — обьектторларын кылдынды.

Типографический ортазы № 28 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Сунцов Демьян Иванович — совпартшколаның партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Тростенский Иван Федорович — хоорайның харьлаа черин конторазынын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Пономарева Полина Петровна — хоорайның харьлаа черин конторазынын кылдынды, Тютин Александр Гензельевич — совпартшколаның кылдынды.

Кочетовский № 29 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Абрамов Савелий Степанович — хоорайның харьлаа черин конторазынын кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Золотухин Константин Сергеевич — даг экспедициянын эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның секретары — Болду-оол Селиппа Лопсановна — совпартшколаның кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Грачева Нина Николаевна — совпартшколаның профсоюз организациясыдан, Потылицын Иван Михайлович — «Совет Тываның 5 чылы» артедьин кылдынды.

Интернациональный № 30 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Ошарова Татьяна Ильинична — совпартшколаның партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Челизова Мария Павловна — «Совет Тываның 5 чылы» артедьин кылдынды.

Комиссияның секретары — Лушников Анатолий Федорович — совпартшколаның кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Фомин Виталий Иванович — культура эргелелиниң комсомол организациясыдан, Шеникова Эмилия Николаевна — музей кылдынды.

№ 31 совет соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Голубченко Александр Ильич — салды эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Изюкина Нина Кузьминична — главнабштыг базаның кылдынды.

Комиссияның секретары — Бобарыкина Элизада Андреевна — обьектторларын кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Кулипанов Василий Александрович — культура эргелелиниң кылдынды, Селезнева Анастасия Михайловна — кинопродат конторазынын кылдынды.

Интернациональный ортазы № 32 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Ошарова Иван Ильич — культура эргелелиниң профсоюз организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Филимонова Тамара Ивановна — «Тувинская правда» союунун редакциянын профсоюз организациясыдан.

Комиссияның секретары — Марьясова Мария Никифоровна — совпартшколаның кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Шантар Николай Борылаевич — совпартшколаның кылдынды, Сухачев Николай Макарович — совпартшколаның кылдынды.

Сельский № 33 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Туметей Василий Бажурович — совпартшколаның партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Решетников Александр Дмитриевич — тууду трестиниң даргазынын кылдынды.

Комиссияның секретары — Чернова Анна Семеновна — Совхозтун министр-воинун Тыва обьект эргелелиниң кылдынды.

Комиссияның кезигүүнери: Хабидулин Юсип Гарифович — иштики черектер эргелелиниң комсомол организациясыдан, Лушников Мария Николаевна — көдө ажыл-агый техникумун кылдынды.

Сельский ортазы № 34 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Доевский Дмитрий Маркович — совпартшколаның кылдынды.

Комиссияның даргазының орадачызы — Четверикова Лариса Петровна — «Тувинская правда» союунун редакциянын комсомол организациясыдан.

Комиссияның секретары — Минчима Мария Ондаровна — совпартшколаның партия организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Попов Виктор Павлович — тууду трестиниң кылдынды, Ваньков Николай Ефимович — «Тувинская правда» союунун редакциянын профсоюз организациясыдан.

Пролетарский № 35 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Комбу-оол Ооржак — «Тыва тууду» трестиниң ажылчыларын.

Комиссияның даргазының орадачызы — Баранов Иван Егорович — иштики черектер эргелелиниң ажылдачыларын кылдынды.

Комиссияның секретары — Киякова Эвалия Ардаевна — иштики черектер эргелелиниң комсомол организациясыдан.

Комиссияның кезигүүнери: Чернышев Николай Олегович — «Тувинская правда» союунун редакциянын партия организациясыдан, Педаренко Надежда Максимовна — совпартшколаның кылдынды.

Пролетарский ортазы № 36 соңгулда округу
Комиссияның даргазы — Чернушов Ефим Ефимович — совпартшколаның партия организациясыдан.

Комиссияның даргазының орадачызы — Назапов Анатолий Николаевич — даг экспедициянын комсомол организациясыдан.

Комиссияның секретары — Лобова Валентина Ки

База каттап пролетариат диктатуразының төөгүлүг дуржулгазының дугайында

(Уланчызы.

Эгези № 7 (3719) солунда.).

[illegible]

Сталиннің чамың алгадандары оң амандар-тұртпалығының сөөлүт үлді-де ният күрөнісін болғаш түр үлді-де характерлүгү уау алгадандар қылыр өзге берге болғаш тоғарай кемтөзге болғаш тоғарай чергеге оң, массаларын болғаш коллективтен хооруган турғалымын, партияны болғаш күрөнісін демократия түрлізіншілігін принциптерін үрелі турғалының журууна өй-шанды эттиген туруп шыдаған. Партияда болғаш күрөніс демократия түрлізіншілігін принциптерін әзден үрелі чорус тоғарай социал-төуғүлүгү байланда-биле тай-кыларатынын турар: күрөнісін уау-тур талазы-биле партияда дүржүлге а-даз четпес турған; әркі үлдірлүгү кан-дыла саясыларына уауламыштыр тур-дар төзөге, чаа турғүлүгү а-даз оң хире бымықпаан турған (чаа турғүлүгү оң бымырғыны болғаш әркі саясыларын-чиде бөзиринчә чоругулазы дүрт шүгүм-нүгү болбай турар, төуғүлүгү әркілдер-нің үлдірлүгүне чалгыныны кеуарлүгү чам-кы чалгыламышындыр— оң дөргө болған-чак-ла төсүт бөзр болушкүш-тур); чүрт-түн иштинге болғаш лаштаныа дүшүктү-рүт демес демократияны болғаш оңд-даз өскөселерін чамың талаларын хө-жүдөнін кымыралар турар рөзбү өй-шан. Мыңаза-даз чамың чүгүлө оң объективтігү байланда алгадандар кы-лмшарынын арзамы херек кырында бөт-түгү чүзү болгер турарына канчаар-га-даз четпес. Сталинның турған байла-дарында бөдәлгә оң ырақта нарын бол-ған берге байлаларыа турған Ленин Сталин мышам мыныг алгадандарын кылған. Мыңа шиянтпалыгү фактор бө-ла кижинчә бөдәл бөзү болуп турар

Амдыраа-туртагалымын сөүгү уезиде Сталинниң сөзөсэл чок тиллелгезерин болгаш эми эртереп маташымнардын бакы дээкине берген, мычынга Сталин болар болалык методтарында кешик-чамытай, мычазмак диалектиктиң материализмин улуу-биле аткарарла болгаш субъективизмге кире берген. Сталин болууч мерген утамынга болгаш эт-алларынга бүзүрүп, чүдү берген, жылы-бүрү, нарын боттуг байдалды шынгыш пинчизаарын болгаш өөренирин күтсөз, аштырнын саяз-оалларынга болгаш массаларнын түптүг улу-биле дыңдаан

жар болуру күтсөзөн, оор түшкөнүнө күтүшкөн алган чаманын политиктиги айтылгалары болгаш кемчегери объективтиги боттуг байдалдан болгачок-ла хоорук чоруп турган, баса ол ур уенин дүргүзүна ол алагдаалыгы айтылгаларын болгаш кемчегерин амыралга болгачок-ла чүтүкүлү чорупу турган, бодунун алагдааларын ол ей-шамда элип шыла-ваан.

Совет Эвилелиниги Коммунистг партиясы Сталиниинг алагдааларын элериңе болгаш ол алагдааларнын уржунгарын чайлазырине угланган басынарнын шагда-ла кылган болгаш анаа чедипчииниери чедип ап турар. Сталиниинг ботуга чүтүр зорукту чайлазырын, Сталиниинг алагдааларынын шыңгынын илередирини болгаш Сталиниинг алагдааларынын уржунтарын уау-вазырын херээнге Совет Эвилелиниги Коммунистг партиязынын XX съездин кайгамчык уау шиптирлини болгаш дидини илергейлээ. Бугу делегейде марксистер-ленинчилер болгаш коммунизм и херээнге күзэлдг кижилер Совет Эвилелиниги Коммунистг партиязын алаг-

дадарни эдеричте утланган күжениши-
киннери деген турар болгаш совет эи-
терини күженишикиннери долу чедиши-
нининг болган турарын күзеп турар. Бир
тээ Сталинниң аздагачарын кыска уе-
ниң характеринг аздагачалар болбайн
турар болганга, ол аздагачаларын чаң-
гыс эртен-не бурунчу-биле эдип болбазы
мырнай билдингир. Ону эдер төлөдө,
агаан ур уениң дургутуза күжениши-
киннерин салыры эржекч чугуза, чүт-
күдүг идея-нижизиниңдеги азын эрге-
жокч чугуза. Эртен уеде сан чок хой
бергелери азын эртен Совет Эмлекси-
ниң улуг Коммунисттик партиязы ол-даа
бергелери азын эрттери болгаш болууч
сорулганын чедип алыры чигининг чок
дээринге бүтүрүдиг бис.

Совет Эвгелияның Коммунист партиясының алгадагылары әдәр дөш дөмөсөл буржуазияны болған Барыны чүктүз барыны үзәдиги социал-демократ партияларының талазында дөштүмөгө тавырыңи шыдавы бойбайнаа. Оз элишкяны ажылап алған, олар болза Сталинның азыл-чорутулугының шыны талазы чып чачыра, әртүк үдө Совет Эвгелияның болған социализмның бүгү дөштүмөгө чөтүн алған кайгытасы үзүг дөштүмөгө чөтүн чып чачыра, коммунист Хүрәдәдә дөмбөдөштүмөгө болған чарлыгының болдура дөш, Сталинның алгадагылары әдәр чоруту

„Женьминьжибао“ солундан чүүл

«сталлинизмге» үлүр демисең, «антисталинчилыктарың» «сталлиничтар-биле» демиселди-дир деп бар-за пээ-биле чүтүлдүг адап турурлар. Оларынч каржы болуу моортоон мырыял ийгелди-дир. Ийнчаларга ийинг аялзыг чүтүзүр чамык коммунисттерини орутуңуңа база непертер турары хараадачыг-дыр. Коммунисттерин ийинг чүтүзүрү оңа хоралыг болуң турар деп санап турар биле.

Сталинний амьсрах-чуртгалзы
сөгүт үед өөс кылган чамкы ууг ала-
дагдалары туражок, ууг революцүт
марксисч-ленинчдийн амьсрах-чурт-
талгазы болуп турары бүгүдө билгн-
гер болгай. Сталин аймаанда хаан ёзу-
зунга уугр база марксисч-ленинсийн
чөлөөтүн, кээт коммунист чөлөөтүн чо-
шмийн болган алагдайды чүтү,
арзында чөрдөзлөрүн база дайы-
ныч болган боттарынынмын ар
чөрдөзлөрүн холаанынын түн-
дө,—ол чорук коммунистг хйра-
уугр лекисежир болган коммуни-
туржун бузар талазы-биле дайы-
боттуг-биле чайтм чок дуузарар.

раан; партияны тең уутуур органы катары о 1917 чыдын революцияга киргезе дээш демекчеш; Октябрь революциянын соонда ол революциянын үрө-түнчөлерин камгалаар дээш ол демекчеш; Ленинниң мөчөсинин соонда барык 30 чылаарын дүзүзүндө социализмин тургузар дээш, социализм ала-чүрттү камгалаар дээш, дөсөлейин коммунизм шимчээсинин көсжүдөр дээш ол демекчеш. Нинтизи-биле чутуааларга, Сталин төөгүнү агымкын мурнуна өсөргелге чок чоран болгаш демекши башкарып турган, империализмниң эптеп чок дайыны чоран. Сталинниң өргүчүктү аладалы чотум чүү болганым дээрге, ол казан аладаларыны кылып тургаш бешин ооң ол кылган чүдү ажилчы чоннарын эрге-ажыктарын дайын-нарын талашынан болур кылмышын-кылшынан камгалаарына эргежок чуту-ла деп ооң бүтүрө турганы болур. Сталинниң аладалары турбас болгу деп ужуруту каражаны Совет Эвилелинге таварыштырган-даа болза, Сталинниң улуз-тулазынын үезинде социализм Совет Эвилели канчаарга-даа кайгамчык уузу көсжүдөлини алган. Ол маргалда чок факт болза чутас социализм систем-нин күжүнү дугайын эвес, харын Сталин канчаарга-даа турушту коммунизм чоразынын дугайын баа херечилеп ту-рар. Иччангам, Сталинниң идеология-нын болгаш ажил-чорудулазын нинтизи-биле түнөп тургаш, ооң эки болгаш таарымча чок талашын, ооң ачым-ха-тымааларын болгаш аладаларынын хару-да көөр жураулу бис. Бир эвес айтыр-гын бистер чүгө бүгү талашы көөр бол-уовусса, нымг таварылгала, бир эвес «Сталиннизм» дугайын чутуааларын ыла-ыла күөп турар чүве болза, «Стали-низм» хамкытын мурнуна коммунизм бөлүп турар, марксизм-ленинизм болуп турар деп чүгө ынчаар чутуалап болур. Ол дээрге ооң кол талашым-дыр. Оон ылайык болза бөттүг ээрин негеп турар бол-гаш марксизм-ленинизм-биле барышкан чамык дендин улуз аладаларыны бо-лунга шингээдин турар. Ол аладалар-ны эдер сорулга-даа оларын онзалап демекчээр чамык таварылгаларда эрге-жок чутула туражок, шын үнелер кө-рүшкүнүнү бээр болгаш килжигере шын эвес билишкенин болдурбас төлөөдө, ол аладаларынын чотур черинге тургузары бааза эргежок чутула болуп турар. Бир эвес Сталинниң аладаларынын ооң че-дишкенинеринге денештирип көөр бол-за, аладалар чүгө ийниг черге болу-жөр деп санап турар бис.

Чугаа объективтик анализден көөр чорук болуп турда, Сталинын болгаш оң акалары-биле ыңдыг ыңылыг алдагачлары кылган бүгү-ле эштерин шымын-биле көөр бис, оларның алдагачлары шымын-биле көрүп болуп бис. Бир тээ оларның алдагачлары коммунистерниң боттарының ажылына болдурган чакты-ыгылары болуп турар болганда, ол алдагачтар коммунисттер хүрээленде иштиги айтырыг, аныг демселенге кым-бир кикшиян дайын азы болууну болуп турарымын дугайында айтырыг эвес, харын күчүгү шымынның болгаш чүчүгү алдагачтарында дугайында айтырыг болуп турар. Бистер болза ол эштерин дайын-калар шыккан кылдыр эвес, харын эштерин кыскаар көөрү шынам шак ыңычлар көөр жүрүрүк бис, оларның алдагачлыг акалары шүгүчүлүг тургаш, бистер шымын-биле кады оларга бир бүгү-ле чүдүлери хүлүгүн көрбөс эвес, харын, олар-ның шынын тазалары камгалар жүрүрүк бис. Оларның алдагачлары социал-төөгү даямдарыг, ыңылыг аңгы талазы-биле даямдарыг. Иланыг болганда, ол алдагачтар оларга илерен келери билек-ле, олар өске чакым эштерден болдууну шыдавазын дөш, база ычан-чак оларның алдагачлары мелеер бил-ингенниги болгаш эттингенниги соон олар ол алдагачларын шымын дур-кулга кылдыр, бүгү коммунистерниң мелеердиг чоругу бедилеринге, оок-биле кады иланыг алдагачларын катанга-ла болдурбас болгаш коммунизмниң хо-роон бурунгаар шычедир төлөдө, ажы-аттыган туруп болуп чедилер чүзү кылдыр көөр хорок. ыңычдыр көрбейн, бир эвес ол алдагачларын кылган киж-и-терге хамаарышты боотуну-ле хүдөй

турмузунда хамгаарыштыр үр-т
чак орадышчыкынылар» кылбазын
даа негеп, «чүтү дээрте партиянын
дыг хепри оларга (массаларга. —
бюрократтыг деспотизмнің итүрмө
луу турган» деп чүгүзгөн. Эм Карл
лык алы-дуңа чүртүз талемде.
«сталлинизм өзү уганышчыкыны»
гери индыг болуп турар. Эм Карл
ак саналын венгр эштер ойтур ша
Олар болза Бүдәпештинин болгм
даа райондарыгн контрреволюционер
лык холугна турган амычын советт
таракан, ичмангаш социалистг а
чын партиянын үрүлөгүн шүктүр
бартып турар. Венгр эштер мыр
шын кылып турарлар, ичманмас
Венгрияг социализм болбас, а кон
волюция болур деп саяап турар бис

Сталиннің азыркыгын

жуктарынын бирөөнү болза, догматизм дагы жакшы болуп турар. Сталиндин дагыдаларын бүткү шавары-беле чакештир бүтү чуттарында коммунист партиялары догматизмин алып жүрүш деп жекселди калыптаткан. Оз дем кырып аттасыз чугула. Мынчалык коммунисттерин чамымыз Сталиндин огуру-беле кулап кербестен орун кулап болза «Сталиндин-беле» догматизм аладалдыгы жоюнуугун көтүрүп түтүт, марксизм-ленинизмдин реалдууларына идеолотуг агымдын чакештирүп иди берген. Шаа мынг реалдуу нестиг агымдын коммунисттерин чакештичче империализмдин шавар чакештигине татырчамалы болуп туру чакештиг чок, мынчалык империализмдин реалдуулары оз агымдын чакештиг иди кырыла турар. Догматизмге шинтиларг демисешпишпаан, оон-кады ревизионизме ууур шинтилар демисешп жүзүрүг бис.

Кийи төрөгөтөн нигилистиянын жүздөйгөсү нигити кол-кол хойлуу газар чүтүлөр турар, нигиталажок аягы чурттарына аягы-аягы нациял бот-боттарынан көчүгү күштүгү турар озагай чүтүлөр бар деп марксизмдин саапак турар. Ничаганаш деп нациялар аягы демиселин дачини этер болгаш аягы түгөйлөсүн чам кол байдалары бир дөмөй, а тоза теңверлери аягы-аягы орутка-биле мүмкүнчө бээр. Боттарынын нациял ным озагай байдалдары барымда тургаш, марксизм-ленинниң бүтүт-ти астиаыны чогуу-на билдиги аялап турга аягы-аягы чурттарыны чуртарынын херээ чедияныкыны бот Ничаганаш бүтү чурттарыны пролетари чы чогуу-на ничагылар кылыр болза чан бодунун чаз дуржугазын турт болгаш ооң-биле еске-да нациял үнелгит, чогуру салымшыкны, нигит биле марксизм-ленинниң эртине салымшыкны кийрер. Марксизм-ленинниң бүтү-нннн астиаыны чүгөс дарагы национал озагай байдал чамчытыр толаргай-биле ижерейл нер болгаш боттут аммыралга ро ойнаар деп чүвени догматиктер биле Чогуру чурттуу болгаш чогуру нациял-теңгөтүг озагай байдалды шыгмыс өөрөнүрү ол күзөгөй турар, ол озагай байдалдары барымдап тургаш марксизм-ленинниң б нннн астиаыны херек кырыга аялаарын күзөгөй турарлар. Ничаганашлар пролетариаттын херези тилеги чедирип шыдаастар.

Бир тэ марксизм-ленинизм ангы-а чурттага ачылчын шимчөөшини дуржулгазын өртем ёзуу-биле түндү болуп турар болганда, муракчы чурттын нуржулгазын ажыгаларынын айрымчыче улуг кичээлгеин салбайн ол торжок болбайна. «Чнү кымырды деп комулда Ленинниң чугааланы бо «Социал-демократтың шимчөөшин бичүч анык уткалы-биле бүгү дегелег болур. Ол чүд дие, бистер чүгле нал шовинизмче уадр демсизжер уадр бул бил дээн ол эвес-тир. Ол чүд дээн анык чуртта эгелен турар шимчөөш чүгле эсе чурттарың дуржулгазын рек кырынга боттандырп чортукан да чедикшинкиң бооп булур дээн дур» (В. И. Ленин, Чогаалдары, том арын 342). Россияга чүгле чаа эгел ачылчын шимчөөшиниң Барым Чоорның ачылчын шимчөөшкениннн дуржулгазын ажыгалар ужурауг дээринч гайын Ленин мында чугааланы ол-Оол ол бодыны Совет Эвиленинн дуржулгазын социалистг анык чуртта боттандырар кымдыр база ажыглап дур.

Мичалзахож өөреник дээрү шын тодотар-биле чалым чок боттаныр ужугар. Совет Эмилелинин бүгү дүрүжүгү ооң кезинин кириштир, тодаргай нацналы онзгай байдалдар-биле холбазы аске чурттар ону холгалтасыс ужугар. Устүнде чугазалыгынганы бүтүр алыс, Совет Эмилелинин дүрүжүгүз алыс дандарнын болгаш чедимче чок чоруктугын дүрүжүгүз азыс болуу турар. Бүгү дүрүжүгү, чедимшикинерин дүрүжүгүз азыс, чедимче чок чоруктарынын дүрүжүгүз азыс ону билдиги өөреник туш кишилерге үлөсөл четинмес эртине болуу турар, мынчанга ол дүрүжүгү болууда азыс-биле боттазынганын орустугу.

Югослав элтер кичээлинен экин эр-
тир ашкы кымыкканы алдыр. Ичкан
ашкы ачкында партизандар хамаарыш-
тыр оларныя шугумчулелинде чаман
болтурт урсун турор-даа, оларын азел
алган бол тургуу болган оларын ажи-
дап турар метотларын аш хуусуну мар-
гылдаанын принциптеринге калчыл-
даа таарымпас болуп турар. Югославия-
нын иштин херестерин колгаараларын
куеуейн турар бис, мычылда-даа иштик
херестер дугайыла чугаа мында терг-
торбайн турар. Делегейин коммунисти-
хууселенин сыры каттыжышкыны
быжыгалар болган бистик хууселенин
бс буудулаанын база чарымшынын
нестеридер арганы дайымнарга бербе-
гозде, югослав элтерге ары-лунанын
суменин чугаалавайн барк шидывас бис.

III.

чайлаар болгаш эвеш каражага тавар-
хыр таалам-биш бистере дуэлаал болур.
Мичаарга дуржулганы, Совет Эвилелиниң
челимче чок чоруктарының дуржулганы-
ныг дугайын чуугаалайып, оон челимче
киннериниң дуржулганын толарыматга
чок хоолгаара болза, еске-лаа чууттарга
челимче чок чоруктарга челирип болур.
Ленинниң оон ынап чуугааламны болза:
«Мичаарга ыныг боттанчырымынматга
ол дуржулга-биш алаа таныжары азы
сөөгү резолюцияларын алаа дүжүрүп
бижип алмыр чептес. Ону ымырынга ол
дуржулганы шүгүчүзүлгелг көөрү бога-
маш ону бот тусай хынап көөрү өргөжө-
чүтүз. Амгы үеңиң ажылың шимчөө-
кенинниң кайы хире улагдып эсесенин
болгаш алдыралганын кым кизи эке-
биз көөр болза, ол сорулганы күсүл-
елиге теоретиктиң күштерин базз поли-
тиктиг (ол мынаш революсчү) дуржулга-
ны кайы хире улуг куламыларынның
өргөжөк чуугуламы ол кизи биш каар»
(В. И. Ленин, Чогулдары, том 5, арн
342). Пролеттарга политиктиң өргө-
чаргыны болунуң хоулдуз шагда алганы
турттарда айтырып Ленинниң мында чу-
гаалап турарынга болзарга, ыкратта на-
рым болуп турары ийден-ир.

Кыдаттың Коммунисттик партиясынын төөгүзүгө догматиктер 1931 чылын эгезден 1934 чылга чейир Кыдаттын өззө-гөй байлалдарын күзөп көрбөй турган-дар, орус революциянын чамасы дуруз-галын хоолаган тургуннар, ооң түнө-лүндө бистиң чуртувуса революстук күш-тер уузг аштырышыкыга таварышкан-нар. Оз аштырышкын бистиң партия-мыска уузг дуржулга богон. Бистиң партиямыс ТК-нын Политбюроузун 1935 чылда Чунинге болган кылбк хурамын-дан эгезден 1945 чылда Уй Бугг-кылат-сиздеги чейир теле уузг хораны тавар-ыштырып турган оз догматиктик шугу-мун бүртүп-биле уузуган, партиянын бу-гү жекжигуниери, ооң иштине алдагал-дарын кылпк турган эштериң-даа сырын каттыштырган, уаустун күзүп калбар-кан болгон ооң ачындына революцияга тигилегени чейип алаган. Бир эес йн-чаар кылбаан болзувусса, тигилегени чейип алыр аржакж турган ийги. Бир те догматиктик шугуну ачын эрткен бол-ганымыска, бистиң партиямыс амгы үе-ле Совет Эвилелинин болган акы-дунма-эске-даз чурттарынын дуржулгаларын өөрө-нип турган илдыг-да хей алдагалдарын кылбас аргалыг. Чогуң-на мооң жуурун-да эрткен үенң догматиктик алдагалда-рын Польшада болган Венгрияда эштер-нин амгы үеде эдериник эргекж чүгү-лазын болган бергесин долузу-биле билип болур бис.

Догматиктиг алдагдалдар каныгы-даа үеде болгаш каныгы-даа черге эттиген турар ужуруду. Бистиң ажылымызга мыным алдагдалдарым эдеринче болгаш болурубызчыке күнженишкенини мөөс солгаар-даа сазыр бис. Ничазажок догматизмге үзүр демиседе ревизионизмни болдуры-биле ниятажемир чүт-даа чок. Ангы-ангы чурттага коммунизм шимчээшкин болунуу ылазыла нацполза оңагаж байдалдарыг болуру деп чүвени марксизм-ленинизм хүлээп турар, ничазажок ол дээрге, ангы-ангы чурттага коммунизм шимчээшкин нияти кол кол байдалдарыг болбас, марксизм-ленинизмни бүтү-нिति истиназынан аткаарал болуру дээн калчагара-даа ол эвес. Бистиң чиртууаста-даа, даштыкта-даа догматизмге үзүр амгы шимчээкинде Совет Союзелинин дуржулганын хоолгалаарыгга үзүр демисе-биле чадымын алгаш, Совет Союзелинин кол дуржулганынч бүтү делегей ужуру-дузанын хүлээвейн турар, марксизм-ленинизмниң чогаалдык хөгжүдүлүс-биле чадымын алгаш, марксизм-ленинизмниң бүтү-нिति истиназынч үзүр-дузанын хүлээвейн турар кижилер бар.

Сталиннің болғаш социалистік чамалы еске-да чурттынын мурундагы уаурутучуларынын социалистік демократияны уэрэринден изергейлетинген уаут алдагыларынын түнеліне коммунистік үрээлене чамыч түрүч чок аземтилер социалистік демократиянын жогжуулуи-биле чагыдын алгаш, пролетариат диктатурасын кошкызырын азы хүлөп көрбөсін, социалистік чурттарынын демократтык централиизмн кошкызырын азы хүлөп көрбөсін, партиянын уаурутучу ролын кошкызырын азы хүлөп көрбөсін оралдым түрүр.

(Уланчызы 4-кү зрында).

База каттап пролетариат диктатуразының төөгүлүг дуржулгазының дугайында

(Уланчызы).

Пролетариат диктатуразы болза контролреволустуг күштерге ууур диктатураны эйне калбак ууусу демократия-биле, тодаргайлаарга социаллист демократия-биле сырый дүүштүр ужурулг. Маңда калың-даа чагынныкшынар туруп шыдаас. Пролетариаттың диктатуразы болза чүрттүп иштине-даа болгаш оон девясээринден дашкаар черлерге-даа күштүг дайыннарын тилеп болур, социализмни тургузарынын төгүлүг ууу-сорууларын күтүсүрия болунга ол болуу чогуу-на шак мындыг күч-шылдың диктатура болуп турары-биле малчүктү-дереге ууур күш-ащычы массаларын диктатуразы, эвеш нурууга ууур хай нуруунуң диктатуразы болуп турар, чогуу-на оон ужурунда ол диктатура кан-дыг-даа буржуа демократиянык берип шыдааос мынды демократияны ащычы чоннарны калбак массаларына боттан-дырып турар. Ащычы чоннарны кал-бак массалары-биле скирий харылзалаар чокта, ащычы чоннарны калбак мас-саларынын талаанында иденпейлг лет-кимче чокта пролетариаттың калдыг-да диктатуразы туруп шыдаас, мындыг бол-ганда, пролетариаттың бжыг диктатура-зы туруп шыдаас. Ангы демисели дүш-күктүг болган тууду-на, калбак ууус массаларга дайнып алгаш пролетариат болза эйне шилтирилг болгаш эйне-байгыш чок туруштары улак-на хей-дү эзелеп ол, контролреволустуг күштери ажар тилгенге чейин зыраа ууус мас-саларны револустуг иденпейлг кылдыр ужурулг. Октябрь революциянын уе-нинде болган революциянын соонда до-ран келген хамзаты дайныкы уеин-де массаларны кайгыткыч уулг дем-иселини дүркүлдээс ол мыланың чөрү-тү буруң-биле бугуреткен. Вистин пар-тиястык "массаларны шугуму" деп догмаал чуталган туур чүлү харан Совет Эвилелиниң ол уедеги дүркүлдээ-зин өөренип дөрсенилд түкенил бээр. Совет Эвилелиге ол уениң дүшкүртүг демисели колдунга ууус массаларны шуут хөдөлмичиинер дамчыттар чо-рутуун турган, мынчагга долдуу-биле демократтыг чүруга өлөрөйтениши шыдаас турган болбайаан. Малчүкч ащычыны ууткаанын болгаш контро-лреволуцияны күштери ууткаанынын соонда бөөн чүрттүп иштине контро-лреволуцияны артышкынынарга (мынд артышкынынары империализмниң туруп турарынын уеинде буруң-биле туз-каар арткаас) хамараштыр пролетариат-тың диктатуразы бала эрежок чүгүдэ, оң бол күтүп бол кургалында дашкы-кы империализмге аягестти күштерин камгалаче уталанган туур ужурул. Мынд байлаада чүрттүп политикай аммыралына лиз-бүрү демократтыг

корум-чүшүмдөрү чөрттү жөңгүдөрү бол-
гаш калыкшылары, социалисттик хойлук
дүңгүнөри калыкшылары, улагуу та-
ламынан күтүм ортанырыга кон-
рольду бүткөлдөргө, күтүмнө бол-
гаш бүүдүргөдөргө өргөл башкара та-
ла-была амыла демократтык метод-
лор жөңгүдөргө, күтүм ортаныры бол-
гаш бүүдүргөдөргө өргөл ортаныры
калдык масалар-была өргө харылаа-
рын быжыгылары, ол харылаа-
рга хор чөдирин турар монжактары ча-
йыды, мычанта Сталинни кылып тур-
ганы кыкаш ачылары уулаанын
сөндө анык демиселин чыгилдирерин
курнуку жөңгүдөргө негелен бада оол-
балды социалисттик демократияны калы-
жөңгүдөргө шыгыталайын, харын бо-
рократтык улаанышынынарын ула-
мыяй ашык эрттерин чөдир амыр өргө-
жөңгү чүгүл. Совет Улаланын Коммуни-
стик партияны ол айтырыга Сталинни
алдагаларын шынтыгыр өткөв, мы-
чанта ол мырыдай шы.

Социалистг демократияны пролетариат диктатурынга уулангашыг тургуура болзам ону буржуа-демократия-биле холуур чорукту кычыл-даа болурун болбас. Политиктиг-даа, экономиктиг болгаш культуруг-даа харьлазаларга социалистг демократияның саралчаныг ачык сартгам болза, пролетариаттыг болгаш бүгү ажылчы чөөнарның социализмниң херээн бижылгашы, социализм тургуушкунуна оларның идеяниң хажгудери, бүгү-ле антисоциалистг күштерге улаа демисеге оларның идеяниң хажгудери болур. Ичингам бир элчанын-бир демократия - антисоциалистг амыл-чорудугаа ажилгаштыган турар болза, социализмниң херээн кошканын да ажилгаштыган турар болза, шак о «демократия» диктер чүвөдө социалистг демократия-биле янталгаван чүве кыч чазга-даа турун шылдэве.

Мичназжон чамидитар ол айтырыгы бир язы биле турар, оң ачте кескелери болуз, Венгрияга болуз бугунарга үмөдлер бахур. Эрткен үе Венгрияга демократтыг эргелер үртинип турган болган ачтыг чомарныа револушчу идеяныа басырадып турган, контрреволюционерлерге чүгүр согуштун таварышымман турган, мичназжон олар 1956 чылдың октябрыда массаларныа таарыныс чоруту белеип-бил ачмыжатар болган ченектег үймөснөргө организатар аргалык болган. Ол болу эрткен үе Венгрияга протестанттыг диктатурады бахуру тургустумман турганын чүгүлал турар. Мичназга каяга Венгрия революциянык болган контрреволюциянык, социализмниа болган өс.

«...эволюция, тайфидың болгаш дайынның болдырыңга турган оз берге теге чамкыч чурттарын интеллигенттерге — коммунистер айтырыгын чотуг калчар тургузуу турганын ыкчам? Олар пролетариат диктатуразын боттандырар дугайында айтырыгын чугас тургуспаанар эвес, харын Венгрияны социалисттик куштеринге Совет Эвилелинчиге ууз кертгериңизге уланган чептук хемчеглеринге ууранып, венгр контрреволюциянын «революция» деп чарлаанар болгаш контрреволюционерлерге «демократиянын» Революстук Ажычтын-Тараачтын Чакатан негеп турар апарганыр. Чамкыч социалисттик чурттарын чамкыч солунары болза азар-берге байдалдар маалдыгыр демисиле чоруулу турар венгр коммунистеринчиге революстук хемчеглерин калчаалыг ытудаларын амыгга чедир ургутулуп, харын антикоммунисттик, уауска ууур болгаш тайфидың ууур уланган дегеге реакциянын демисеелеринин чалгынның дугайында барык сес безил чугаалавын турар. Оз элентиг фактылар чуну дугайын чугаалал турармын ыкчам? Оз фактылар болза пролетариат диктатуразындан хоорук демократия дугайын чучуруп турар ындыг «социалистер» херек кырында пролетариатка ууур демисеиле турарын, херек кырында оларның кык хабу мону мелереп билбейин турса-даа капитализм дээш, социализм дур демисеиле турарын чугаалал турар. Пролетариат диктатуразынын дугайында өөрелди — марксизмде эң-не боттук чутул оз деп Ленин каш-даа ууаз айтып чораян: «ортумак чертегин (харын уулду-да) буржуазия марксизм эң-не ханы ытгалас» болза, пролетариат диктатуразын хүлүс көөрүндө башур (В. И. Ленин, Чугаалалары, том 25, арын 384). 1919 чылда Венгрияга пролетариат эрге-чагырга контрреволюционерлерни базарыбиле «айыра чок калыг-дошкун дүрген болгаш шиптирлик күчүлээшканын амыгаларын» негеп турган, а оз ыкчам «ону билбеген кижик революционер эвес, мындыг кижилерни пролетариаттыг баштыкчылары азы сүмелчекчилер албан чугаалал чалылар херек» деп чугаалал (В. И. Ленин, Чугаалалары, том 29, арын 358). Сталинның амыкчалар чурталгазынын сөөгү үзүндө оон алгачкыларын болгаш эрткен теге Венгриянын удуруткучуларынын алгачкылары эскерин турал пролетариат диктатуразының дугайында марксизм-ленинизмнің кол өөредигилерин хүлээсөлдү турар, оз кол өөредигилерин калдып-бир «сталинизм» болгаш «догматизм» деп чөнтөгөл алгач турар мындыг кижилер марксизм-ленинизмге эскериярның болгаш пролетар революциянын херөөндө аткаараларынын оруунда туруп аш турары моорган илден дур.

Пролетарлат диктатуразын хүдээлей туурар кижилер социалисттик демократиягай тычтүдүлээнин эргөжөк чүгүлээнин базасын хүдээлейн туурар, социалисттик күрүнөсү пролетариаттың полититиң партиязынын уугуру ролын хүдээлейн туурар. Мындан бодаашкыналар марксистер-ленинчилерге кандыг-бир чач чүве болбай турар болбойналар. Анахтеристе уугу демисейлиң үеинде-ле Энгельстын айтканы болса за коммунист организациямы кандыг-да бол, бир эвес эки таарыштырган ажытардуулуга турар болза, чогууру ат-алдар болгаш чогууру чакыртылга эргөжөк чүгүлө. Ат-алдарның болгаш автономиянын арзылга халыкталар хамызаргызын баштүгүр болуу. Оларны ажыгааларымы талазы — коммунист хөгжүдүлээнин аңгы-ангы чакалары-биле кады өскөрүлү турар. Энгельстын чугаалааны болса «Ат-алдарның принцин тергипи байгай за автономияны принцип — тергипи эки деп бодаар болза... мугулай болуру

(К. Маркс болгаш Ф. Энгельс, Шлятинин чөгаалдары, том 1, арын 590). Ошон ийай чугаалааны болза кылдыг мугтай концепцияны быжыры-биле камгалаг турар кижик херек кырында «чүткө реакцияга бараан болуу» (К. Маркс болгаш Ф. Энгельс, Шлятинин чөгаалдары, том 1, арын 591). Меньшевиктерге уу демешпишпаш, Ленин пролетариаттыг херекте партияныг организацияг удуругулазынын шийитиргич ужурудузунин долу-куустай айтымшыкынарын берген. 1920 чылда Германияга «чөөн» коммунизмин шүгүмчүлөшпаш, Лениннин оозалап демгелээни болза, партиянын ухуру рузун хулаап көрбөс, удурутулаларын ролун хулаап көрбөс, сакылааг рузуну хулаап көрбөс — «ол дээр буржуазияга ажыгыг кылдыр пролетариаттын чөлөөсн бүрүн-биле дужуулааг»-чыры-биле бир дөмей. Ол дөргө халык бөрүлчү болза, кылдыг-лаа пролетариат революстугу шимчээштинин чайлаш чокай буураалыг дүштөр чотуг-на биче буржуазияныг шыаакшыкынага, каттыжымшыкына, мынатыг төдөйишкенин салдарыг, турш чол, арга-меридил чорутууга бир дөмей» (В. И. Ленин, чөгаалдары, том 31, арын 26). Ол өөргөлдөр эргижирбөөн бе? Олар чамачы чураткыч оозагай байдалдарына таарым тыр ажыгатыныкы бе? Ол өөргөлдөлөр ажыгалаар Сталинның аадагаларынын чырыл бээр бе? Фактылар кылдыг эвгелдергай илген. Марксизм-ленинизм оол өөргөлдөлөр дөдөгелгин коммунист шимчээшкенинин болгаш социалист чураттарына хөгжүдөөнүнчү өөргүзүн шыгалагаларын түдүп өрткөн, ичкыга оозагай кылдыр саяал болту дег мын.

байдалдар амгы үеге чедир ам-даа бол-
баан.

Сталинның аядагдары болза, күрүс амыдыралыгга демократтыг централизм боттандырганы-биле база партияңи уурдуганы боттандырганы-биле тайбырдытканылар эвес, харын чогуу-на демократтыг централизм Сталинның эвези уус кемеэрге база эвези уугу хире-чегеге үрөни-биле, партияңи уурдуганы үрөни-биле тайбырдытканылар. Күрүс амыдыралыгга демократтыг централизм шын чорудары, социализмни херөө партиания уурдугуру шын күштеридери — уустары сырый катыштырылганга, дайзыннары тилээрли чедиң амырдыг болган бөрөлери амыр өртнериге үндөмөш социалистгэ лагерини чурттаарыңи күчүгүт хөгжүгүгүң көл магалыаы ол. Чогуу-на оң уурдугула империалисттер болган контрреволюстгэ илеттер, бистиң херөөнүсө согушукуну тавыштырырлар дөш, бистен «либерализмпааны» үргүчү неген, бистиң херөөнүсө уурдугучу ашаратты сүлдардыр, пролетариаттың тег эвез — коммунистти партияңи үрей шапар дөш күштериги үргүчү мөөнөт турарлар. Олар чамалы социалистгэ чурттарда партияңи болган күрүс органынарга сатылга-чурунуу үргөенниң уурдугуна амыга үеде талтын келген «туруш чок байдалга» боттарыңи сеткиниң ханганы аажок нэргейлээн болган ол таварылган ажыгавышаан, үргөдүңи үүгөдигилерин илпейжиткен. Демократтыг централизмниң ат-алдары камгалдары, партияңи уурдугунаңи ролы камгалдары уус мессаларыңи көл эрге-ажыктарыңа кайы хире чууга уур-дузалыгы дээриниң дугыйы бо факт чуугаан туур. Демократтыг централизм топчулукшук калбак демократтыг аялгеге үндөшө тинген туур уурдуг, а партияңи уурдуга болза, уус мессалар-биле сырый холбашпаан уурдуга болур уурдуг дээринде чыгыңи чок. Ол таласы-биле чепистерин шынтыгырдуу буржу шапар болган чайладыр дөрөк. Иччалыкка оң чепистерин кайчар-лаа бургу шапар

Имperialизмнинг халлашмишнинг оёғу шаварининг ҳеранте бүгү чурттаринг пролетарияднинг эл-пе тод чугла, со рулгаарини бирези бола, бүгү деаг гейнин пролетарияднинг эл-сеткил каттиштырышкынын быжылгаары болтур. Бүгү чурттаринг империаластери болгаз реакционерлери коммунизми рулгаары ның сорулазига аны-бүрү чурттар ның уаустарининг арамдыа кылым на дионал сакым-болаарын болгаз чамыл надионал ескеденнишкенин дегелейни пролетарияднинг эл-сеткил каттиштырышкынын коштадыр дашт аныгала турарлар. Турушту пролетарынг револлюсчулар ол эл-сеткил каттиштырышкынын интишпиринг камгалаз, ол эл-сеткил каттиштырышкынын бүгү чурттарын пролетарияднинг нинти эге ачыклары кылдыр көрү турарлар. Туруш чок элементалер ол айтырыгга чыдгылып, тода эвес болаз-турушту эаде турарлар.

Коммунисттик шайкешинин оң этегин
ден тура-ла бодунуң илчизининг талы
зы-биле делетей шимчээниниң болуп
тур, чүге дээрге, чүгге демниң кады кү
женишкенин турар болз, бүгү чүрт
тарын пролетарлар бугу чүрттарын
буржуазияның кады боттанырып ту
рар дараалын уутулк, болунук ча
гыс ай эрге-ажытарын амыдралы
боттанырып шыдар. Делетейин кү
мунист шимчээнининг эи-сетки
каттыгырымышканын агы-агы чүрт
тар пролетар революциянын херөө
дегүеринге хыла дөгү болган.

[illegible]

Совет Эвхлелл болза, тийлээн социализминг бир гуагуу чурту, а социализм загереин тийлээн загереин сонго - ол загереил эг-не байлаа дуржуулааг, социализмг чуртгарин болгоаг кашил хилиг дэсэгийн чуртгарингуу улуу тарынта эг-не улуг дуулаагчын зургуу улгуу чурт болуу турарынниг эг-нэ, ол чурт 39 хилиаарниа дургуулаа дэсэгийн коммунистг шимэчинг нини тугу болуу эсэрийн чолаа тургууа. Ол дэрге кым-бир кийшинг эг-нэ, эсэргээр тогоруулааг каил байлаа эг-нэ а тугуулуу уг байлааарниа тарышк айм-биле чагаар-ла тургуустуаг чургууа.

Янзы-бүрү чурттарынч пролетариат
нын нийтн хэрэвнч эргэ-ажытар
дээш, АБШ-ка баштатан империалист
лагерьннч социализмннч хэрэвнч ха

демократтыг централизмнн быжыглаар
партийжн ууртуулганы быжыглаар дн
чүглн ыннн сорулгалыг бөлүр болгаш
пролетариаттын хүрээленингн ундарааш-
ныннн болгаш сандараашкынын канчп-
даа бөлүдүрбас ууртук, ону бөлүдүрүнн
дайзын оралжып турар.

Догматизмге үдүр демсел чорударымыз
 оз джипи алгаш, марксизм-ленинизмни
 ревизияларын чорудуп турар кижилер-
 нин арасында пролетариаттык диктату-
 ры биле буржуазиянын диктатуразынын
 арасында мгал чок, социалистиг систе-
 ма биле капиталистиг системанын ар-
 тында мгал чок, социализмни лагери
 биле империализмни лагерини арын-
 да мгал чок джипи чоруп кижилер бар-
 бар. Оларнын бодалы-биле алмга, чам-
 дык буржуаз чурттарга пролетариаттык
 политиктиг партиязынын ууутуру про-
 летар революциянын болдурбайн, проleta-
 риаттык политиктиг партиязынын ууу-
 туру куруени тургуспайн социализмни
 тургуруп аз болуур; оларнын бодалы-биле
 алмга, оз буржуаз чурттарда курун
 капитализм — оз дээрже шуут-ла ку-
 ризмизм, бугу кжи төрөгөтенин нийтيله
 ил бозин социализмге «сезуп кижин» аге-
 лей берген болуп турар. Мычылза-да
 олар чогун-ла шак ыныг пропагандаын
 чорудуп турар эле империализм шагза-
 да тургустулан социалистиг чурттарын
 «божоналырмаче» болгаш «чылаша шава-
 рымче» улаганган иденкейлиг белетведи
 чорудуп, анаа мобилизастатынын болг-
 дег бугу-ле шериг, экономикалык дипло-
 маттыг, агентуралыг болгаш «мораль-
 нык» куштерин мобилизастап турарлар.
 Оз чурттарда чаштынын турар болгаш
 дашытымче дезин чоруткан буржуа
 контрреволюциялар эргини катып салып
 тургузар даш бар-ла шаа-биле чткү
 турарлар. Ревизионистиг агыншынаша
 империализмге азыктыг рольду ойна-
 турса-да, империализмнистерин кулагдыны
 клинери — реализмизмге азык бойбай
 турар болгаш оз чорук ревизионизмни
 кулаарынын дугайын херечилеп тур-
 пар.

IV

даашныгын дэмнэг хүн-биле ойгур ша-
лар дээш, бүтү социалистг чурттарг
экономиказыгын болгаш културазыгын
хынгил кудурлуунгүктү дээш бистер Сове-
тэвилелинде төнтүг делегей пролетариаты
ның эл-сеткил катгынтырышкыны
моон соңгаар-даа быгыглар ужуру
бис.

Бүгү чурттарын коммунист партияларынын делегате эл-сепкил каттыктарынагымын харызаалары болза, кижилергедегенни тейтунде мырнайла чаа хевирин харызаалары болуп тулар. Инчиги харызааларын хөгжүдүлүп чорудугааы бергендешинче, чокка болуп шыдаас болбайн аа. Бир чурттарын коммунист партиялары каттыктар ужурун, мычамкыме оон-бил чегерелтир олар боттарынчиг тускайла чоруп хевэр арттыр ужурут. Би эвес ол талаларын шын эвес дүштүрер болгон ол талаларын кайн бирээнин херекке албас болза, ол чорук алдалагыра чедирбейн барып шыдаас дечтени тейгүтү дуржула херечилеп тулар. Бүгү чурттарын коммунист партиялары бот-боттарынын аразында бергенге харызааларын тулар, бу барыдаллаа эвес, харын мылзатгү смүлжашкиннерин аргамы-биле үел-болдарын болгон хөдөлжикиннерин чагыгы эттин чедип аыр болза, аларын эл-сепкил каттыктарышымын бижыгар. Мычамкы болза, бир эвес бот-боттарынын аразында харызааларга болуңу үел-болдарын есделерге күш-биле дигер азы эл-уурунун саналарын болгон шүтүмчүлүгү бот-боттарынын итика херектеринче холгаараашкын аргамы-биле согуру болза, эл-сепкил каттыктарышымын оон-биле караал чедирген ол болур. Коммунист партиялар күрүге амилдыралн уурутуңу харысагалыгын тууду тура болганын ужурула, партияларын аразында бот-боттарынын харызаалар чурттарын болгон уурутарын аразында харызааларга болгачоок-ла шүт нентер тарымын уурунда, социалист чурттарын аразында боттарынчиг харызаларын шын өйлөн таарыштарын улаңа оварынчалыг болгон кичээнегил кэрге чогуру айттыр болу берген.

Марксизм-ленинизм пролетаржы интернационализмин уаус бургузуну пролетаржы-биле дүштүгүрү даш кээзе быжым-биле туржун турар. Бүгү чурттар аян коммунист партиялары боттарыныц кешигүнерин болжм уаусту интернационализмин бузунга кыжын туржурат. Чге дэрге бүгү чурттар уаустарынмн бузугу национал эри аяктылары уаустарын аразына найа радилг калы ачылдыжылган неген турар. Ош-биле калы, бүгү чурттарин коммунист партиялары боттарыныц уаустарынмн чөптүг национал эри аяктылары болжм национал салгы болжмдарынмн илеремжчилери болжм туржурат. Коммунист кээзеле бузуг патриоттар бол калган болжм болжм турар. Коммунист национал эри

ажымтарын болган национал сатым-бодолдарын шын илергеелзэн чүглэ мынмэ азыралтага олар боттарының улузуну калбаз масаларының бузуг итегелзэн болшм бузуг мынакшын ажимал болур, интернационализмнің бузугна кижидилеелзэ ажимал улус масаларын ортузунга ажиматын чорудуп, ол чурбтар-мың национал сатым-бодолдарын болган национал эрге-ажымтарын ажиматын кылар дүтүртүрүн мынаар деп чүрени олар билдилер.

Социалисттик чурттарынын делегейге сагыш-сеткил катыштыгынагылазын бышык-лаар сооруга-биле ол чурттарына көмү-нистин партиялары национал эрге-ажык-тарынын болгаш национал сагыш-болгалар-ын бот-боттары хүндүлөжүр ужурулг. О-чорук эзээн улук чурттуң партиязын биле биче чурттуң партиязының арасын-да харышсааларга онза чүгүлэ ужур-ху-залыг.

Биче чүртүүн таламындан хөөн чор
чорутуу болуурас дээш, эзэн уул чүрт
түг партияга дөх эргэлт харьгалза
ны тургузариче кичаэнтейн кезээ
углауныр чортуу журуу. «Дика у
денин нийтлэ дараатарын чоран чүрт
тарла болган уаус човнарла нациста
сагш-боладарын артыншкынары
онза оварымчалыг болган онза кичаэн
тейлг көрү бүү чүрттарын коммуни
стг меделердг пролетариатынга абган»
дөп Ленинниг ошвалл демелгээн көч
чүт шын (В. И. Ленин, Чогаалдар, т
31, архы 128).

Акы-дуума партиялар-биле болган акы-дуума чурттар-биле харызнаалар. Сталин ууз кураарын шовиеникке уланган азын ууз чуткүүл кертүрүп, даан дээрин үстүнө айыттыгын болот. Оч чуткүдүн утамы болза, бүгү делегей каттыкчылыгына коммунисттер партияларын болган социалисттер чурттарын хамарышына болган ден эргекти байдалын топ кербесинде болур. Оч чуткүл төөгүтү толдарай чыдаганын даан болган. Ууз чурттарын бичилдиринге хамарыштар харызнааларын эргитилгени дамыланын дөстөгө, чаңчыктарын чамык сазылары артар, он аңгыда, революциянын төрөөн партиянын азы чурттуу чепин алган хей-хей тилекселери кижилерге терип де уузугурунун сетки-сыгымын көтүтпей болан шыдаас болбойт азы.

Чогум-на оон устурнада улуг күрүңе шовинизмизин чүткүдүн ажып эртерин тогатышса, бүжүншикинээр херек.

Улуг күрүңежи шовинизм чүткө калдым, бир чаңгыс чуртка хамаарышкан чүткө бойбай турар. Бир аэес Б чүрт А чүртан биче болзам оон аэез хожуданга болуп турар, мычазал-да Б чүртан улуг болзам аааа бодаарга аэез мураал чы болуп турар болза, Б чүрт А чүрт хамаарыштыр улуг күрүңежи шовинизм аэеш болу чекелээштин кылды турар-да.

Б чүртка хамаарыштыр болуп болганчыоо ла улуг күрүңе кылдыр көрө бээр чөрүттар бар. Бистич чүртүвүс чүс хире чүс дин дуртуулза, ХАА чүс чылдык ийи дуугар чартымыдан сонгаар, агрессивия объекттин болу бергеш, чартык колонизаторлар турор-да, бистич чүртүт Хань, Тан, Мин болган Цин династияларымдын үелеринде баяз-ла улуг икпел болуп чөрөөн, бистич чүртүт азынде экономика болган културга тазалыгы ала-лаз хожуданга болуп тазажоо, казан үе байдалар өскөрлө биче үе улуг күрүңежи шовинизме чүткө бир аэес оон калчан-даа тургам баш бунураар болдурбас болза, чыгыгын чоку улуг айым болу бээр деп чүөөн бичтер, кыдаттар, онзалат сактын чөрүвүс ча чогуур. Амгы үеде мыдыг айым бичтин чамдык азиялаччыларымыстың ар амыда тыгын гезелен турар дээрин баш ала айтыр херек. Оон ужурунда Кыдаттың Бомунустиг партиясының VIII Бүгү-кыдат съездинин резолюциясында-да Кыдат Улус Республикасына чазанан 1956 чылдын ноябрь 1-егин меделгенде-лаа улуг күрүңежи шовинизмизин чүткүтү-биче демисежиринин соругалы бичтин азиялаччыларымыстың мурун салымтан.

Индиг болза-даа делегейнч пролетариатын эл-сэткэл катыштырып, азынга шалтып болуп турар чүве чуулугут күрүлжи шовинизм эвес. Шаан шагга улут чурттар биче чурттары адулдейи, харын-даа дарган чоранын а биче чурттар, боттарынын эгэлчон, улут чуртары бугулар чок болган чырын-даа ажонниг бугу-бугу көрүп чоранар. Бо ийн чүткүлдөр улустарын арызында болган харын-даа янзы-бүтү чуртарын пролетариатынын үрүлгөйлөндө аин калдыг-бир хире-хемчаз-биле ала-даа бар болуп турар. Мынчанг делегейинч пролетариатынын эл-сэткэл катыштырылганын бийиыглар талозо хамыктын чүрүлдө алаан улут-улут чурттары улут күрүлжи шовинизмге чүтүлдө ажып талозо-биле чергелештир алаан биче чурттарда национализмге чүтүлдө ажып талозо база эрежес чүгүлү. Улут-даа, биче-даа чурттарга бир эл коммунистер боттарынын чүрүлгүсү болган боттарынын нациязынын эрге-ажыктарын делегейинч пролетар шимчөөшкө ийн ийити эрге-ажыктарыга удурулган чүрү салып болган национал эрге-ажыктарын камгалдарга чүлдө камзал шүтү эрге-ажыктарга улут кемгежи болболза, бир эвес херге кырында айма-руулдогосига делегейинч эл-сэткэл

Тыгштырылганын ылантыг камталгас, а харын сыр-дедир, анза хара чедире бээр болза, ол чорук интернационализмге, марксизм-ленинизмге таарынгас улуг ас-дагдал болур.

Сталинни алдагалары болууча гелине Чоң Еропанын чамык чууттарыны ууусттарыны дым тазылымы чогуун болдурган. Мычала-лаз ол чуутта-ла чамык кижилерин Совет Эзилелени камазыштыр болдурган била-ла чопу-зес. Бурузду националисттер Совет Эзилеленин четиштери кижилерин эрчи керелдерин болган оон амыктыг са-лыштырганын чазырып, чаарын буту-н-куштер-биле чедип алыры орадыжын турарлар. Вир звес Совет Эзилели тур-баан била, ол чууттары болган усту-тары кинералым калчыр хоор чопу-зуг дугайын кижилерин болдурган бу-жуз националисттер чедип алыр дил орадыжын турарлар. Нолына болган венгр коммунисттер партиалар змы үд антисоветтик эжотен дамчыр чуутта-ры нештередин била амы-лунма чуутта-ры аразына национал актангизми кыныс турар хоралжып идегеттерин үгүлгелерин шыгытны-биле сый шап-кан била алар улус мекселерин дым кезеонн аразында болган хары-лаа партия кемингигеринин чамдыны-мын аразында бар болуп турар нацио-налист үгүлгелешкинерин чууттамы-ге киирлкен чорутуу бистер, кымд ком-мунистер, улуг сепия ханымыкы-би-демегелен турар бис. Ол чорук социал-лист чууттарыны аразына национал-харылзаларын бижыгларынга эн-е ре-гезок чуутта кемгелерин бирзеси дэ-дэ-ди мырпайн киле-лш.

Совет Эмгекчилері артык үлө иштерин
мы политикамы бүтү делетей пролетариаты
дынчың өргө-ажыктарына, дарыктаан а
цияларын өргө-ажыктарына, делетей
ның бүтү улауларынын өргө-ажыктарынын
калууна таажым турган деп чүөө
үстүнө демдегезен болгай деп. Эрткен 3
чымырдык дүзүгүндө совет улаң, бү
чүртүрүрүн улауларынын жеронго дүзү
ны көртүспүшкөн, кайгачымк улаң а
нынынинерин салган болган мааыры
өргөделетерин кырген. Сталиндин чам
дык алаагаалары улаң совет улаустан
мааырым ачы-хавыларынның улаң
дүзүгүн хейит-дө бичелетпей турар

Совет Эмилдин биле Югославиянын армиялык харыкатазарын экилдештерин хероонге Совет жазытын кутунишын берип, 1956 чыныгы октябрь 30-ге Совет Эмилдинин Чазарын Декларацияны болган Совет Эмилдинин Палыша-биле 1956 чыныгы ноябрьда чартулан чутузал жанышкынына болза, дагытын харыкатазарга эрткен уесе турган алакаттарын шуут уутукаркына Совет Эмилдинин Коммунист партиясынын болган Совет жазытын шикитиришине чартулан туу Совет Эмилдинин оз буту бзынынар болза, буту делегацияны прелатариянын эл-сеткай каттыштырылгын бжжылаарын хероонге чутула салымыш болур.

Бөгүн, империалисттер бүгү чуттарын коммунисттер хэрэглэеинчээ хэргэлээ. Шааруу хамгаалгын чорлуул турар да, бүгү чуттарын протестарлы да болууну эр-сөгкүн каттистарылаа. Стужениннинг быжылаар умурлу Күштүг дайынның мурунла бүгү чуттаар болган хөдөйлөнгөн, олаңың кандың-даа аттарын болуң турарын даң хамарыла чокка, бир эвес олар да дейдигин коммунисттер хэрэглөдигин. Бир каттыжарыла-ла пантмы болуң турар болза, оларын бүгү чуттарын коммунисттерин болган ажылаң чопи рынын детектири чегей-де боор.

Совет Эвкалипиде төстүг делегейин
пролетариаттын эң-сөткөз паттыштыг
рыгызын быктыларың түгө бүгү чүр
таркын пролетариаттын эң-сөткөз
рынга эвес, харын башы бүгү делегейин
дарыктан нациаларынын хамарынын
чоругу дөмө шимчөөшкисинин болган
делегейге тайбыннын хароонун эң-сөткөз
ажыктарына тааркын турар. Азияда
Африкада болган Латин Америкада
калбаб ууло мессалары олардын
зыгылары кымызды базы өңүктөргө
норму деп чүсөн буттарынын күзүтү
дуржугуна чинти-биле билди алы-
нар. Ичканган империализмнын уруу
дурдур турары антикоммунист, уруу
уруу болган тайбынча уруу улаан
компанияны түгө довар таарыгалар,
харын өң-биле кызы делегейин өз чү-
тарынын миллаттанган ил чолуна ар
зында кыш-ла бербөк кийкелерен детки-
чепи ап болур. Совет Эвкалипиде, Кы-
еес да социалисттик чурттар болган им-
периалисттик чурттарын революстук пи-
летарияды болза аарсылга уруу Египте
тил деменсининг шычыны талалыктарын
Азиянын, Африканын болган Латин
рыканын чурттарынын хамарышыс чү-
ругуну шычыны талалыктарыны бол-
турарар. Социалисттик чурттар, импе-
риалисттик чурттарынын пролетариаты бол-
национал хамарышыс чорук дөмө де-
сейин турар чурттар — күштеринин
ыл категорияда империализмге уруу д-
шисинде тили эң-сөткөз-ажыктары, оло-
шын бот-буттарын деткилер кийи чорук
тотейин болган бүгү делегейге тайбы-
нын перспективаларына эң узук үжү-
дузалыг.

(Төнчүзү даргазында үнөр).

Ажылчы чоннар депутаттарының хоорай Совединге соңгулдалар талазы-биле округтарның соңгулда комиссияларын бадылаар дугайында

ажылчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Совединин күүскомунун шиитпири

(Тенчүзү, Эгеи 2-ги арында).

Комиссияның кезикчигери: Резников Александр Степанович — туугут трестинин коллективинден, Толстова Мария Петровна — совпартшколанын коллективинден.

Рабочийн чон талазы № 47 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Ткачев Михаил Петрович — облотребсовхозун коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Сат Дортек Довуча — башкы институтун коллективинден.

Комиссияның секретары — Прокопенко Виктор Николаевич — облотребсовхозун аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Голдырев Яков Семенович — облотребсовхозун профсоюз организациясынан, Голубцов Павел Иванович — облотребсовхозун коллективинден.

Рабочийн барын талазы № 48 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Тощев Николай Дмитриевич — КГБ-нин коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Дамба Василий Бакилович — көзө ажыл-агый механизациянын № 10 училищенин коллективинден.

Комиссияның секретары — Чистаева Ульяна Николаевна — КГБ өргөзүлгүн коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Зинченко Надежда Петровна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден, Филиппов Алексей Александрович — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден.

Рабочийн төп № 49 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Косов Федор Яковлевич — хоорай шагдазынын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Дарыдов Дарья Норуповна — «Шыя» соңу редакциянын аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның секретары — Бегега Пелагия Инокентьевна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Шевцова Полина Яковлевна — обласкы ном үндүрер черинин профсоюз организациясынан, Гусева Анастасия Дмитриевна — КГБ-нин профсоюз организациясынан.

Сельскийн чон талазы № 50 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Пронин Яков Васильевич — обласкы чурт үлгүлүр черинин коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Уразцев Петр Андреевич — КГБ-нин коллективинден.

Комиссияның секретары — Решетникова Вера Андреевна — обласкы ном үндүрер черинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Чечек Оян Сереновна — обласкы ном үндүрер черинин профсоюз организациясынан, Шумищев Леонид Павлович — КГБ өргөзүлгүн партия организациясынан.

Болотныйн № 51 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Изосимова Валентина Андреевна — горно коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Куулар Очур-ол Буртуевич — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден.

Комиссияның секретары — Богомачинова Надежда Петровна — горно коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Красовская Степанида Никитична — горно профсоюз организациясынан, Шеловников Владимир Федосеевич — көзө ажыл-агый механизациянын № 10 училищенин профсоюз организациясынан.

Болотныйн мурнуу талазы № 52 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Ковинин Николай Николаевич — обласкы кылдин партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Лощенко Юлия Александровна — горно партия организациясынан.

Комиссияның секретары — Шипилина Мария Назаровна — горно коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Катаева Елена Федоровна — горно профсоюз организациясынан, Черменев Виктор Андреевич — горно коллективинден.

Шевченковскийн № 53 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Сализанов Петр Иванович — обласкы кылдин партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Шахтин Иван Павлович — № 10 школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Царицына Галина Ивановна — № 10 школанын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Едимов Геннадий Михайлович — обласкы социал-хандыгы кылдин коллективинден, Терентьев Владимир Петрович — обласкы кылдин комсомол организациясынан.

Соңу талазы № 54 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Петеримов Георгий Иванович — обласкы профсоюз

Комиссияның даргазының ораалчызы — Горбунов Георгий Михайлович — хоорайн эрт шеринин коллективинден.

Комиссияның секретары — Воронова Любовь Петровна — хоорайн эрт шеринин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Мурзин Константин Алексеевич — хоорайн эрт шеринин коллективинден, Васильевский Дмитрий Дмитриевич — хоорайн эрт шеринин коллективинден.

Ленинскийн чон талазы № 55 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Михеев Федор Степанович — хоорайн эрт шеринин коллективинден, партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Осипов Семен Ворфоломеевич — аймак классын коллективинден.

Комиссияның секретары — Черемисина Валентина Петровна — обласкы аймак классын аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Елкина Евдокия Евкимовна — обласкы профсоюз организациясынан, партия организациясынан, Иванова Александра Прокофьевна — чурт үлгүлүр коллективинден, профсоюз организациясынан.

Ленинскийн барын талазы № 56 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Худячев Виктор Михайлович — № 1 школанын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Тарасова Алевтина Федоровна — № 1 школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Голоха Валентина Васильевна — № 1 школанын башкыларын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Дудников Ольга Кондратьевна — № 1 школанын коллективинден, Суздальцева Валентина Павловна — № 1 школанын башкыларын коллективинден.

Кочетовскийн чон талазы № 57 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Иконников Николай Павлович — обласкы обласкы өргөзүлгүн коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Соколов Кондратий Трофимович — хоорай шагдазынын коллективинден.

Комиссияның секретары — Юсупова Клара Ибрагимовна — хоорай шагдазынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Иванов Георгий Радионович — хоорай шагдазынын коллективинден, Мишустин Михаил Степанович — хоорай шагдазынын коллективинден.

Кочетовскийн барын талазы № 58 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Доронина Ефросина Васильевна — № 1 школанын аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Зверок Николай Владимирович — күш-культура бажынын коллективинден.

Комиссияның секретары — Селезнев Любовь Ивановна — күш-культура бажынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Нестеренко Светлана Ивановна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден, Нымысова Надежда Петровна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден.

Октябрьскийн чон талазы № 59 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Петенева Юзефа Кизимовна — хоорайн аш-чем комбинатынын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Другова Клара Степановна — аптека өргөзүлгүн комсомол организациясынан.

Комиссияның секретары — Селезнев Любовь Михайловна — хоорайн савонистациянын аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Ошарова Лариса Ивановна — уруулар эмгектинин коллективинден, Хопеев Салчак Авидаевна — облотбеспансерин коллективинден.

Октябрьн барын талазы № 60 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Малышев Николай Степанович — «Тывакобальтин» руда өргөзүлгүн партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Родина Валентина Давыдовна — ИХЗ-нин базанын аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның секретары — Селезнев Александр Андреевич — күш-культура бажынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Сумищев Сергей Владимирович — ИХЗ-нин партия организациясынан, Кошелева Елена Александровна — ИХЗ-де кылдин партия организациясынан.

Рыноктун чон талазы № 61 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Квашин Александр Михайлович — обласкы санитетациянын профсоюз организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Борисов Георгий Владимирович — мебель фабриканын партия организациясынан.

Комиссияның кезикчигери: Едимов Геннадий Михайлович — обласкы социал-хандыгы кылдин коллективинден, Терентьев Владимир Петрович — обласкы кылдин комсомол организациясынан.

Комиссияның секретары — Собакина Мария Викторовна — обласкы эмгектинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Панина Ирина Александровна — область эмгектинин коллективинден, Насырова Людмила Азиевна — область эмгектинин коллективинден.

Рыноктун барын талазы № 62 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Цуканова Раиса Васильевна — горнон комсомол организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Кравцов Михаил Иванович — горно баштарт черинин коллективинден.

Комиссияның секретары — Рыженкова Галина Ивановна — № 4 магазинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Гончаров Анатолий Гаврилович — горно аймакчыларын, Шарамыгина Елизавета Петровна — горнон комсомол организациясынан.

Сельскийн төп № 63 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Демченко Дмитрий Николаевич — ИХЗ-нин кылдин аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Белоголовкина Галина Михайловна — область эмгектинин коллективинден.

Комиссияның секретары — Нудяков Анастасия Дмитриевна — сельхозбайттын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Беломогова Зинаида Афанасьевна — область эмгектинин коллективинден, Гомкина Евдокия Тимофеевна — область эмгектинин коллективинден.

Сельскийн барын талазы № 64 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Любимова Валентина Ивановна — божуур бажынын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Нобатов Геннадий Алексеевич — хоорай эмгектинин коллективинден.

Комиссияның секретары — Кузьмина Екатерина Сергеевна — божуур бажынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Гладышева Вера Александровна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден, Блинов Любовь Леонтьевна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден.

Наберскийн № 65 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Кондауров Павел Федорович — маш заводун коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Молчанов Александр Георгиевич — национал театрын коллективинден.

Комиссияның секретары — Семеновичева Евгения Васильевна — область эмгектинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Горбунов Потап Лаврентьевич — эрт команданын коллективинден, Сеников Борис Фомич — эрт команданын коллективинден.

Песочныйн № 66 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Калинин Николай Васильевич — обласкы аймак классын партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Разденкин Василий Семенович — главтестилторту коллективинден.

Комиссияның секретары — Гавриленко Валентина Николаевна — «Главтестилторту» базанын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Кузнецова Галина Тимофеевна — главтестилторту бажынын коллективинден, Борисов Николай Ефимович — сельхозбайттын коллективинден.

Песочныйн соңу талазы № 67 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Елфимов Александр Сергеевич — совпартшколанын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Коптев Федор Иванович — кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Шкунова Валерия Павловна — кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Пильгачун Александр Леонтьевич — № 10 механизация училищенин «ерениччилерин» коллективинден, Суханов Егор Матвеевич — механизация училищенин коллективинден.

Песочныйн чон талазы № 68 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Васильева Мария Дмитриевна — аймак аймактарын кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Верина Тамара Михайловна — аймак аймактарын кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Корейников Иван Федорович — күш-культура бажынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Мелиниченко Елизавета Николаевна — область покуртуралын коллективинден, Голубовская Анна Яковлевна — күш-культура бажынын коллективинден.

Песочныйн барын талазы № 69 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Березикова Вера Ивановна — аймак аймактарын кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Собакина Мария Викторовна — обласкы эмгектинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Панина Ирина Александровна — область эмгектинин коллективинден, Насырова Людмила Азиевна — область эмгектинин коллективинден.

Рыноктун барын талазы № 62 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Цуканова Раиса Васильевна — горнон комсомол организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Кравцов Михаил Иванович — горно баштарт черинин коллективинден.

Комиссияның секретары — Рыженкова Галина Ивановна — № 4 магазинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Гончаров Анатолий Гаврилович — горно аймакчыларын, Шарамыгина Елизавета Петровна — горнон комсомол организациясынан.

Сельскийн төп № 63 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Демченко Дмитрий Николаевич — ИХЗ-нин кылдин аймакчыларын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Белоголовкина Галина Михайловна — область эмгектинин коллективинден.

Комиссияның секретары — Нудяков Анастасия Дмитриевна — сельхозбайттын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Беломогова Зинаида Афанасьевна — область эмгектинин коллективинден, Гомкина Евдокия Тимофеевна — область эмгектинин коллективинден.

Сельскийн барын талазы № 64 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Любимова Валентина Ивановна — божуур бажынын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Нобатов Геннадий Алексеевич — хоорай эмгектинин коллективинден.

Комиссияның секретары — Кузьмина Екатерина Сергеевна — божуур бажынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Гладышева Вера Александровна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден, Блинов Любовь Леонтьевна — көзө ажыл-агый техникумун коллективинден.

Наберскийн № 65 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Кондауров Павел Федорович — маш заводун коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Молчанов Александр Георгиевич — национал театрын коллективинден.

Комиссияның секретары — Семеновичева Евгения Васильевна — область эмгектинин коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Горбунов Потап Лаврентьевич — эрт команданын коллективинден, Сеников Борис Фомич — эрт команданын коллективинден.

Песочныйн № 66 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Калинин Николай Васильевич — обласкы аймак классын партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Разденкин Василий Семенович — главтестилторту коллективинден.

Комиссияның секретары — Гавриленко Валентина Николаевна — «Главтестилторту» базанын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Кузнецова Галина Тимофеевна — главтестилторту бажынын коллективинден, Борисов Николай Ефимович — сельхозбайттын коллективинден.

Песочныйн соңу талазы № 67 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Елфимов Александр Сергеевич — совпартшколанын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Коптев Федор Иванович — кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Шкунова Валерия Павловна — кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Пильгачун Александр Леонтьевич — № 10 механизация училищенин «ерениччилерин» коллективинден, Суханов Егор Матвеевич — механизация училищенин коллективинден.

Песочныйн чон талазы № 68 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Васильева Мария Дмитриевна — аймак аймактарын кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Верина Тамара Михайловна — аймак аймактарын кезежик школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Корейников Иван Федорович — күш-культура бажынын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Мелиниченко Елизавета Николаевна — область покуртуралын коллективинден, Голубовская Анна Яковлевна — күш-культура бажынын коллективинден.

Песочныйн барын талазы № 69 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Березикова Вера Ивановна — аймак аймактарын кезежик школанын коллективинден.

Топографтын соңу талазы № 77 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Мазуревский Павел Иосифович — башкы училищенин коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Сухарева Надежда Павловна — № 2 уруулар саднын коллективинден.

Комиссияның секретары — Киприевская Любовь Петровна — № 2 уруулар саднын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Кузьмина Надежда Федоровна — № 2 уруулар саднын коллективинден, Широкова Валентина Четовна — башкы училищенин коллективинден.

Топографтын соңу талазы № 78 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Суворов Дмитрий Иванович — «Тывакобальтин» руда өргөзүлгүн партия организациясынан.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Логинов Михаил Павлович — Кызыл цетметсбаитын коллективинден.

Комиссияның секретары — Собакина Наталья Викторовна — «Тывакобальтин» руда өргөзүлгүн профсоюз организациясынан.

Комиссияның кезикчигери: Башкирцев Леонид Матвеевич — «Тывакобальтин» руда өргөзүлгүн партия организациясынан, Ершнин Михаил Ильич — «Тывакобальтин» руда өргөзүлгүн профсоюз организациясынан.

Типографиянын мурнуу талазы № 79 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Санчат Александр Чамзырович — башкы училищенин коллективинден.

Комиссияның даргазының ораалчызы — Миронова Варвара Андреевна — № 7 школанын коллективинден.

Комиссияның секретары — Осипова Людмила Ворфоломеевна — № 7 школанын коллективинден.

Комиссияның кезикчигери: Иванова Вера Николаевна — горнохотуу гостиницанын коллективинден, Уласова Галина Васильевна — горнохотуу гостиницанын коллективинден.

Топографтын чон талазы № 80 соңгулда округу

Комиссияның даргазы — Журавлев Федор Андреевич — № 7 школанын коллективинден.

Кол Ассамблеяның XI сессиясы

санитар-чырыдышкын бажыңы.

Тыва областың

кварталының 3—68, 4-ағза қылдырғыш